

РЕЦЕНЗІЯ

доктора філософії з права, доцента Литвиненко Ольги Георгіївни на дисертацію Коренського Сергія Анатолійовича на тему «Досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Тема дисертаційного дослідження Коренського С.А. є актуальною та своєчасною, адже дорожньо-транспортний травматизм продовжує залишатися однією із найгостріших соціальних проблем України. Щороку внаслідок дорожньо-транспортних пригод гине значна кількість людей, ще більше осіб отримують тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості, а державі, юридичним і фізичним особам завдаються значні матеріальні збитки.

Так, за даними Офісу Генерального прокурора, за 2025 рік було обліковано 7911 кримінальних правопорушень за фактом порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, за ст. 286 КК України. Із них 1224 особам було спричинено смерть. При цьому 3857 кримінальних проваджень були направлені до суду.

Упродовж січня – червня 2026 року, за ст. 286 КК України було обліковано 3674 кримінальні правопорушення. Із них 454 особам було спричинено смерть. При цьому 1238 кримінальних проваджень були направлені до суду. Тобто можна зробити висновок про те, що на практиці дійсно присутня проблематика під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод та притягнення винних до кримінальної відповідальності.

Водночас саме ефективність досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами, безпосередньо впливає на забезпечення принципу невідворотності кримінальної відповідальності, реалізацію права потерпілих на справедливий суд та

відшкодування заподіяної шкоди, а також гарантування прав підозрюваних під час кримінального провадження.

Особливої актуальності дослідження набуває в умовах реформування кримінальної юстиції України, модернізації діяльності органів досудового розслідування, цифровізації кримінального процесу, розвитку сучасних криміналістичних технологій та необхідності приведення національного кримінального процесуального законодавства у відповідність до європейських стандартів забезпечення прав людини.

Порушена автором проблематика має важливе теоретичне та практичне значення, оскільки досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод характеризується значною кількістю специфічних особливостей, які відрізняють його від розслідування інших категорій кримінальних правопорушень. Насамперед це пов'язано із необхідністю оперативної фіксації швидкоплинної слідової картини, використання спеціальних знань, проведення значної кількості експертних досліджень, забезпечення належної взаємодії слідчих із працівниками інших підрозділів Національної поліції, експертних установ, закладів охорони здоров'я та інших органів державної влади.

Здобувачем переконливо обґрунтовано, що складність зазначеної категорії кримінальних проваджень також обумовлюється необхідністю своєчасного проведення великої кількості процесуальних дій, правильного визначення процесуального статусу учасників дорожньо-транспортної пригоди, своєчасного отримання доказової інформації, забезпечення проведення відповідних судових експертиз та дотримання балансу між інтересами кримінального провадження і гарантіями прав людини.

Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених окремим аспектам розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки дорожнього руху, комплексне дослідження саме кримінально-процесуальних аспектів досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод тривалий час залишалося недостатньо розробленим. Значна частина наукових досліджень була присвячена криміналістичній характеристиці таких кримінальних

правопорушень або окремим питанням доказування, тоді як комплексний аналіз загальних положень, функцій, процесуального механізму та шляхів підвищення ефективності досудового розслідування ДТП фактично був відсутній. Саме тому обрана С.А. Коренським тема відповідає сучасним потребам розвитку науки кримінального процесу, практики діяльності органів досудового розслідування та завданням удосконалення кримінального процесуального законодавства України.

Дисертація виконана відповідно до сучасних вимог щодо здійснення наукових досліджень та характеризується чітко визначеними об'єктом, предметом, метою і завданнями дослідження, які перебувають у логічному взаємозв'язку та забезпечують комплексне вирішення поставленої наукової проблеми.

Підсумовуючи викладене, слід констатувати, що актуальність дисертаційного дослідження С.А. Коренського визначається гострою потребою в оновленні кримінального процесуального законодавства щодо удосконалення правової регламентації досудового розслідування ДТП, а також практичною потребою в розробці конкретних науково обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації процесуальної діяльності щодо досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Дисертаційне дослідження є своєчасним, має вагоме теоретичне і практичне значення для розвитку науки кримінального процесу, вдосконалення законодавства та підвищення ефективності діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України щодо досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційне дослідження С. А. Коренського характеризується високим ступенем обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що підтверджується комплексним методологічним підходом, ґрунтовною емпіричною базою та всебічним аналізом теоретичних і нормативно-правових джерел.

Критичний аналіз попередніх наукових праць засвідчує належний рівень обізнаності дисертанта зі станом дослідження обраної проблематики. Здобувач належним чином оцінює науковий доробок попередників, визначає аспекти, що залишаються недостатньо висвітленими, та окреслює питання, які потребують подальшого наукового опрацювання. Такий підхід дав змогу чітко визначити межі власного дослідження й аргументовано обґрунтувати його наукову новизну.

Методологічне підґрунтя дисертаційного дослідження базується на інтеграції теоретичних і емпіричних методів наукового пізнання, що забезпечило всебічний аналіз проблематики досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Такий підхід сприяв комплексному дослідженню доктринальних положень, нормативно-правової бази, судової практики та результатів емпіричних досліджень.

Достовірність результатів дослідження підтверджується ґрунтовною емпіричною базою, яка включає анкетування 64 адвокатів, 82 слідчих Національної поліції України та 58 прокурорів органів прокуратури (додаток В).

Нормативно-правова база дослідження є репрезентативною та актуальною. Дисертант проаналізував Конституцію України, закони та інші нормативно-правові акти України, рішення Європейського суду з прав людини, Рішення Конституційного Суду України, Постанови Верховного Суду та ухвали місцевих судів. Список використаних джерел налічує 274 найменування, що свідчить про ґрунтовність дослідження. Аналіз законодавства проведено критично, з виявленням прогалин, колізій та суперечностей, що підвищує наукову цінність роботи.

Комплексність і системність дослідження проблематики досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод простежується у структурі дисертації С.А. Коренського. Дисертант логічно вибудував дослідження, яке складається з трьох взаємопов'язаних розділів, що вміщують сім підрозділів, висновків, що послідовно розкривають загальнотеоретичні засади досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, особливості його

процесуального змісту, а також питання оцінки ефективності та визначення шляхів її підвищення. Така структура забезпечує цілісне висвітлення предмета дослідження та сприяє досягненню поставленої мети й вирішенню визначених дослідником наукових завдань.

У першому розділі автором здійснено історико-правовий аналіз законодавства, що регулює досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод. Здобувач виходив із загальної періодизації розвитку кримінального процесуального законодавства, оскільки саме вона відображає трансформацію підходів до розслідування кримінальних правопорушень у цілому. Так, ним було досліджено нормативно-правове забезпечення досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод крізь призму таких етапів, як: дореволюційний, радянський, перші роки здобуття Україною незалежності та періоди, пов'язані з прийняттям нового Кримінального кодексу України 2001 року та нового Кримінального процесуального кодексу України у 2012 році. Аналіз генези законодавства дозволив простежити не лише зміну підходів до кримінально-правової оцінки порушень правил безпеки дорожнього руху, а й трансформацію процесуальних механізмів їх розслідування, що безпосередньо впливає на ефективність кримінального досудового провадження.

Другий розділ присвячено змісту досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. У роботі приділено увагу проведенню окремих слідчих (розшукових) дій та особливостям застосування окремих ізоляційних запобіжних заходів під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Так, С.А. Коренської проаналізував правову основу проведення огляду місця події, отримання пояснень та показань від учасників ДТП; проведення особистого обшуку та освідування. У результаті проведеного аналізу дисертантом зроблено висновки про те, що:

- 1) учасники ДТП є особами, які вже мають процесуальний «статус» у кримінальному процесі. Це може бути особа, чії права та законні інтереси можуть бути обмежені чи порушені, або ж інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування.

2) застосування слідчим безперервного відеозапису при здійсненні огляду місця ДТП, фіксація участі учасників ДТП у протоколі та забезпечення їх права на ознайомлення з матеріалами має підвищити ефективність цієї слідчої (розшукової) дії.

3) збирання доказів стороною обвинувачення має відбуватися відповідно до законної процедури. Запропоновано внести зміни до КПК України щодо надання дозволу стороні обвинувачення знімати показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису до внесення даних до ЄРДР, за аналогією з порядком, передбаченим для кримінальних проступків.

4) заборона слідчого будь-якій особі залишити місце огляду до його закінчення та вчиняти будь-які дії, що заважають проведенню огляду є законною лише у разі визнання особи учасником такого огляду.

Окрему увагу в дисертаційному дослідженні приділено проблематиці отримання пояснень та показань під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Дослідник логічно виходить із того, що процес збирання доказової інформації у кримінальних провадженнях цієї категорії характеризується низкою специфічних особливостей, зумовлених механізмом вчинення дорожньо-транспортних пригод та їх процесуальним оформленням. Переконливо доведено, що отримання на початковому етапі розслідування відомостей від учасників дорожньо-транспортної пригоди має важливе значення для встановлення фактичних обставин кримінального правопорушення та забезпечення належного процесу доказування. У контексті зазначеного С.А. Коренської наводить, на його думку, усі можливі законні варіанти отримання інформації від учасників ДТП під час досудового кримінального провадження, до яких відносить допит як свідка, підозрюваного та відібрання письмових пояснень.

Необхідно відзначити позицію автора щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства в частині регулювання інституту затримання осіб, підозрюваних у вчиненні кримінальних правопорушень, пов'язаних із дорожньо-

транспортними пригодами. Дисертант аргументовано звертає увагу на існування законодавчої прогалини, зумовленої чинною редакцією ч. 1 ст. 208 КПК України, яка фактично унеможлиблює застосування затримання до осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України. У зв'язку з цим автор пропонує доповнити ст. 208 КПК України положеннями, які б передбачали можливість затримання таких осіб за умови обов'язкового судового контролю за обґрунтованістю затримання протягом двадцяти чотирьох годин. Водночас обґрунтовується доцільність скорочення строку такого затримання порівняно із загальними процесуальними межами, враховуючи характер санкції ч. 1 ст. 286 КК України.

Також науковий інтерес становить позиція здобувача щодо вдосконалення правового регулювання застосування запобіжних заходів у кримінальних провадженнях, пов'язаних із дорожньо-транспортними пригодами. У дисертації звернено увагу на недосконалість положень ч. 2 ст. 181 КПК України, які виключають можливість застосування домашнього арешту до осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України. На думку дослідника, така законодавча конструкція порушує внутрішню збалансованість системи запобіжних заходів, оскільки фактично позбавляє суд можливості обрати проміжний запобіжний захід між заставою та триманням під вартою. У роботі обґрунтовується, що зазначене може негативно впливати на забезпечення прав та законних інтересів підозрюваних, а тому пропонується внесення змін до ч. 2 ст. 181 КПК України, які б уможливили застосування домашнього арешту під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 286 КК України.

Третій розділ дисертаційного дослідження присвячений одній з ключових теоретико-прикладних проблем кримінального процесу, а саме визначенню поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Дослідник вмотивовано виходить із того, що, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених загальним питанням ефективності кримінального провадження, специфіка досудового розслідування кримінальних

правопорушень, пов'язаних із порушенням правил безпеки дорожнього руху, потребує самостійного комплексного дослідження.

Безумовною перевагою зазначеного розділу є ґрунтовний аналіз доктринальних джерел, положень кримінального процесуального законодавства, судової практики Верховного Суду та практики Європейського суду з прав людини. Таке поєднання теоретичних і практичних аспектів дозволило дисертанту сформулювати комплексне бачення змісту досліджуваної категорії та підтвердити власні висновки належною аргументацією.

Особливу наукову цінність становить запропонована С.А. Коренським система критеріїв ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. У роботі слушно зазначено, що оцінка ефективності такого виду кримінального провадження повинна здійснюватися крізь призму законності, правомірності, пізнавальної спрямованості процесуальної діяльності, оперативності (швидкості) розслідування та досягнення його кінцевої мети. Кожен із зазначених критеріїв отримав самостійне теоретичне обґрунтування, логічно пов'язаний із завданнями кримінального провадження та підтверджений аналізом наукових джерел і правозастосовної практики.

Слід позитивно відзначити використання результатів емпіричного дослідження, зокрема опитування практичних працівників, що дозволило С.А. Коренському підтвердити актуальність необхідності нормативного визначення критеріїв ефективності досудового розслідування ДТП та посилити практичну обґрунтованість сформульованих висновків.

Окрім цього, дослідник приділяє увагу визначенню шляхів підвищення ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод та демонструє комплексний підхід до вирішення актуальних проблем правозастосовної практики. Заслуговує підтримки те, що запропоновані напрями вдосконалення ґрунтуються не лише на аналізі чинного кримінального процесуального законодавства, а й на результатах проведеного дослідження, узагальненні судової практики, доктринальних положень та емпіричних даних.

Обґрунтованим є висновок здобувача про те, що підвищення ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод має здійснюватися комплексно, шляхом одночасного вдосконалення нормативної бази, організації діяльності органів досудового розслідування, криміналістичного забезпечення, професійної підготовки слідчих та впровадження сучасних цифрових технологій. Такий підхід свідчить про системне бачення дослідником проблематики та прагнення запропонувати практично орієнтовані механізми її вирішення. Особливої уваги заслуговують висновки щодо необхідності вдосконалення нормативної регламентації проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування ДТП. Дисертант переконливо доводить, що існуючі прогалини та недостатня визначеність окремих положень кримінального процесуального законодавства негативно впливають на своєчасність отримання доказової інформації, породжують неоднакову правозастосовну практику та створюють ризики визнання отриманих доказів недопустимими. Запропоновані напрями вдосконалення законодавчого регулювання є логічними, аргументованими та спрямованими на забезпечення належного балансу між ефективністю кримінального провадження і гарантіями прав людини.

Схвальної оцінки заслуговують і пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання застосування запобіжних заходів у кримінальних провадженнях цієї категорії. Здобувач переконливо аргументує необхідність розширення можливостей застосування пропорційних процесуальних засобів забезпечення кримінального провадження, що сприятиме підвищенню ефективності досудового розслідування без необґрунтованого обмеження прав і свобод особи.

Позитивно оцінюється детальне обґрунтування необхідності підвищення професійної компетентності спеціалізованих слідчих, які здійснюють розслідування дорожньо-транспортних пригод. С.А. Коренської справедливо пов'язує ефективність процесу доказування із рівнем спеціальної підготовки працівників, їх здатністю використовувати криміналістичні знання, сучасні технічні засоби, правильно організовувати проведення першочергових слідчих (розшукових) дій та взаємодіяти зі спеціалістами й експертами. Використання

результатів анкетування практичних працівників додатково підсилює обґрунтованість зроблених висновків та підтверджує їх практичну значущість.

Важливим здобутком дослідження є також висвітлення проблем оптимізації процесуального статусу учасників кримінального провадження. Дисертант послідовно доводить, що забезпечення належного процесуального балансу між правами потерпілого, підозрюваного та іншими учасниками кримінального провадження безпосередньо впливає на ефективність розслідування та відповідає сучасним стандартам забезпечення права на справедливий суд і верховенства права.

Окремо слід відзначити ґрунтовний аналіз проблем документування результатів досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Заслужують підтримки пропозиції С.А. Коренського щодо стандартизації процесуальних документів, використання електронних шаблонів, автоматизації окремих елементів процесуального оформлення та ширшого застосування сучасних технічних засобів фіксації, що дозволить підвищити якість доказування та скоротити часові витрати на оформлення процесуальних документів.

Науково-новаторським виглядає розділ, присвячений перспективам використання інноваційних технологій у процесі досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Дослідник переконливо обґрунтовує доцільність інтеграції штучного інтелекту, інформаційно-аналітичних систем, безпілотних літальних апаратів, технологій тривимірного сканування, цифрових платформ, блокчейн-рішень та інших сучасних інформаційних технологій у діяльність органів досудового розслідування. Такий підхід повністю відповідає сучасним тенденціям цифрової трансформації правоохоронної діяльності та свідчить про високий рівень наукового осмислення перспектив розвитку кримінального процесу.

Таким чином, структура дисертації є логічною, послідовною та внутрішньо узгодженою. Кожен розділ органічно доповнює попередній, поступово розкриваючи різні аспекти досудового розслідування дорожньо-транспортних

пригод від історичного розвитку до практичних рекомендацій щодо вдосконалення законодавства та правозастосовної практики.

Наукова новизна отриманих результатів. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи, основними публікаціями дає підстави визнати, що новизна її результатів не викликає сумніву. Проведене дослідження належить до числа перших комплексних наукових праць, присвячених саме кримінально-процесуальним засадам досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. На відміну від більшості попередніх досліджень, які переважно концентрувалися на криміналістичних особливостях огляду місця події, механізмі утворення слідів або питаннях проведення окремих експертиз, автор комплексно досліджує весь механізм здійснення досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод як цілісну систему кримінальної процесуальної діяльності. Робота містить належно обґрунтовані теоретичні положення, що підтверджуються результатами проведених емпіричних досліджень, а сформульовані здобувачем висновки й рекомендації відзначаються науковою новизною, практичною цінністю та перспективністю їх подальшого використання.

Погоджуючись у цілому з усіма, визначеними дослідником науковими положеннями, висновками та пропозиціями, вважаємо за необхідне акцентувати увагу на деяких з них, що становлять наукову новизну і мають особливу цінність як для розвитку кримінального процесу, як науки, так і для практики.

Інноваційним є також авторське бачення функціонального призначення досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Так, дисертант констатує, що ця діяльність виконує такі функції, як:

- 1) протидія кримінальним правопорушенням у сфері безпеки дорожнього руху;
- 2) профілактика (превенція) кримінальних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху;
- 3) гарантування прав, свобод і законних інтересів учасників досудового розслідування ДТП;

4) забезпечення виконання процесуальних обов'язків учасниками досудового розслідування ДТП;

5) спеціальне пізнання (доказування) обставин вчинення кримінальних правопорушень внаслідок ДТП;

6) фіксування доказової інформації щодо кримінальних правопорушень в результаті вчинення ДТП;

7) сприяння відшкодуванню шкоди, завданої внаслідок ДТП.

Заслуговує позитивної оцінки позиція здобувача щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства шляхом надання стороні обвинувачення права здійснювати зняття інформації з технічних приладів і засобів, що мають функції фото-, кіно- та відеофіксації, до внесення відомостей до ЄРДР за аналогією з процедурою дізнання. Запропоновані зміни є обґрунтованими та такими, що можуть бути безпосередньо використані у законотворчій діяльності, адже оперативне збереження доказової інформації у кримінальних правопорушеннях щодо дорожньо-транспортних пригод є важливим аспектом під час розслідування зазначеної категорії правопорушень.

Також є прогресивною пропозиція дослідника доповнити ч. 3 ст. 214 КПК України нормою, яка надасть можливість проведення невідкладного освідування (у тому числі у примусовій формі) учасника ДТП до внесення відомостей до ЄРДР за ст. 286 КК України з подальшою реалізацією судового контролю.

Важливим результатом дослідження є запропоноване С.А. Коренським авторське визначення поняття ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, під яким він розуміє здатність досудового розслідування у законний та правомірний спосіб, шляхом проведення доказової (пізнавальної) діяльності, за мінімальний проміжок часу досягнути мети щодо викриття винної особи у вчиненні кримінального правопорушення внаслідок ДТП.

Таким чином, наукова новизна дисертаційного дослідження С.А. Коренського є очевидною, переконливо обґрунтованою та має вагоме

значення як для розвитку кримінального процесу, криміналістики, так і для вдосконалення практики досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод.

Практичне значення отриманих результатів. Практична цінність дисертаційного дослідження не викликає сумнівів та полягає у можливості широкого використання отриманих наукових результатів у різних сферах юридичної діяльності. Насамперед вони можуть слугувати підґрунтям для подальших наукових розробок, присвячених проблематиці досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, що підтверджується відповідним актом впровадження результатів дослідження у науково-дослідну діяльність Донецького державного університету внутрішніх справ. Не менш важливим є їх значення для освітнього процесу, оскільки запропоновані С.А. Коренським положення можуть бути використані під час підготовки навчально-методичного забезпечення та викладання навчальних дисциплін, зокрема «Кримінальний процес», «Досудове розслідування» і «Доказування у кримінальному процесі», що також підтверджено актом впровадження. Крім того, сформульовані в дисертації висновки та пропозиції мають вагомe значення для правотворчої діяльності, адже можуть бути використані при підготовці змін і доповнень до кримінального процесуального законодавства України, спрямованих на вдосконалення правового регулювання проведення окремих слідчих (розшукових) дій та застосування запобіжних заходів під час розслідування дорожньо-транспортних пригод. Водночас результати дослідження мають і безпосередню практичну спрямованість, оскільки здатні сприяти підвищенню ефективності та оптимізації діяльності органів досудового розслідування при здійсненні кримінальних проваджень зазначеної категорії.

Апробація результатів дослідження підтверджує їх визнання науковою спільнотою. Основні положення дисертації опубліковані у восьми статтях у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, та трьох тезах наукових доповідей. Публікації

розміщені у відкритому доступі, мають DOI, що забезпечує їх доступність для наукової спільноти та можливість верифікації результатів дослідження.

Мова та стиль викладу матеріалу відповідають вимогам наукового дискурсу. Здобувач послуговується науковою термінологією, уникає невизначених та двозначних формулювань, дотримується правил цитування та посилання на джерела. Текст дисертації є зрозумілим для фахівців у галузі кримінального процесуального права та доступним для практичних працівників, що підвищує його практичну значущість.

Дисертацію оформлено відповідно до вимог, встановлених чинним законодавством.

Аналіз змісту дисертаційного дослідження дає підстави стверджувати про дотримання здобувачем вимог академічної доброчесності. У роботі відсутні ознаки академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації чи інших порушень академічної етики. Дисертант коректно використовує результати наукових досліджень інших учених, належним чином оформлюючи посилання на джерела запозичення, що відповідає встановленим вимогам до підготовки дисертаційних робіт.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Поряд із зазначеними позитивними моментами у рецензованому дослідженні, як і в будь-якій творчій праці, в роботі С.А. Коренського містяться деякі дискусійні положення та положення, які потребують уточнення, а отже загальна позитивна оцінка дисертації не виключає певних зауважень і побажань, які мають рекомендаційний характер і можуть бути використані С.А. Коренським у подальших наукових дослідженнях.

1. У роботі (стор. 54-57) належну увагу приділено ролі спеціальних знань при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод, необхідності залучення експертів та спеціалістів різного профілю, а також значенню судових експертиз для встановлення механізму ДТП. Водночас, на переконання рецензента, дисертант міг би більш детально проаналізувати проблемні питання комплексних та комісійних експертиз, особливості взаємодії слідчого з

експертними установами, строки проведення експертних досліджень, а також процесуальні наслідки надання суперечливих експертних висновків. Такий аналіз дозволив би повніше розкрити практичні аспекти використання спеціальних знань у кримінальних провадженнях цієї категорії.

2. Дискусійним видається недостатньо повне висвітлення питання використання сучасних цифрових технологій у досудовому розслідуванні дорожньо-транспортних пригод. Незважаючи на те, що автор цілком обґрунтовано визначає впровадження інноваційних технологій одним із перспективних напрямів підвищення ефективності досудового розслідування, відповідний аспект дослідження розкрито переважно на загальнотеоретичному рівні. На наше переконання, дисертація могла б бути суттєво посилена шляхом більш детального аналізу сучасних цифрових інструментів, які вже сьогодні активно застосовуються або впроваджуються у діяльність правоохоронних органів під час розслідування дорожньо-транспортних пригод. Зокрема, заслуговували б на окреме дослідження питання використання систем штучного інтелекту для аналізу значних масивів цифрової інформації, автоматизованої обробки відеозаписів із камер відеоспостереження та автомобільних відеореєстраторів, технологій цифрової реконструкції механізму дорожньо-транспортної пригоди, тривимірного лазерного сканування місця події, фотограмметрії, безпілотних літальних апаратів для фіксації слідової картини, а також сучасних засобів цифрової криміналістики при вилученні та дослідженні електронної доказової інформації.

3. Однозначно заслуговує підтримки прагнення здобувача сформулювати власне визначення поняття досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. (стор. 60), під яким він розуміє досудову кримінальну процесуальну діяльність, що здійснюється спеціальними суб'єктами у законний та правомірний спосіб, переважно із залученням обізнаних осіб та використанням спеціальних знань, змістом якої є отримання доказової інформації (кримінальне процесуальне пізнання) щодо викриття винної особи у вчиненні кримінального правопорушення внаслідок ДТП. Разом із тим

запропонована дефініція видається дещо перевантаженою великою кількістю змістовних ознак, що певною мірою ускладнює її практичне використання. На нашу думку, окремі елементи авторського визначення доцільніше було б перенести до характеристики ознак або функцій відповідного правового явища, залишивши саме визначення більш лаконічним та універсальним.

4. Аналізуючи питання ефективності досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод (стор. 155-167), дисертант обґрунтовує систему критеріїв її оцінювання. Запропонований підхід є, безумовно, науково цінним, однак окремі критерії мають переважно теоретичний характер і потребують подальшого нормативного або методичного опрацювання для їх практичного застосування в діяльності органів досудового розслідування. Зокрема, було б доцільно запропонувати конкретні індикатори оцінювання окремих критеріїв ефективності.

5. У підрозділі, присвяченому застосуванню ізоляційних запобіжних заходів, на стор. 149-150 аналізуються підстави та особливості їх застосування у кримінальних провадженнях щодо дорожньо-транспортних пригод і навіть пропонує внесення змін до ч. 2 ст. 181 КПК України щодо можливості застосування домашнього арешту під час розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 286 КК України. Разом із тим запропоновані законодавчі зміни потребують більш ґрунтовного аналізу їх відповідності принципу пропорційності процесуального примусу, а також прогнозування можливого впливу таких новел на судову практику застосування запобіжних заходів і забезпечення балансу між інтересами кримінального провадження та правами підозрюваного.

Водночас наявність таких зауважень не применшує наукового внеску здобувача, не знижує загальної високої оцінки рівня виконання дисертаційної роботи, її теоретичної цінності та практичної значущості. Навпаки, вони свідчать про актуальність обраної тематики, складність досліджуваної проблематики та наявність наукової дискусії щодо окремих положень, винесених на захист, що є характерною ознакою повноцінного та змістовного наукового дослідження.

Висловлені зауваження та побажання відкривають простір для подальшої наукової дискусії та поглиблення дослідження проблем досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам.
Дисертаційне дослідження Сергія Анатолійовича Коренського на тему «Досудове розслідування дорожньо-транспортних пригод», представлене на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що вирізняються новизною у розробленні та обґрунтуванні теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо вдосконалення кримінального процесуального регулювання та практики досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод, а також формулюванню науково обґрунтованих пропозицій та рекомендацій з удосконалення кримінального процесуального законодавства і практики його застосування в аспекті предмета дослідження, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р., а її автор заслуговує присудження ступеня вищої освіти – доктора філософії з галузі знань 08 Право, за спеціальністю 081 Право.

Рецензент –

доктор філософії з права, доцент

заступник декана факультету з освітньої

та науково-дослідної діяльності факультету

підготовки фахівців для органів досудового

розслідування НПУ ДонДУВС

Ольга ЛИТВИНЕНКО